

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Kaše
Název bakalářské práce: Dubletní výslovnost v angličtině (Alternative pronunciation in English)
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
 3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
 4. Stanovený cíl nebyl naplněn
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 2. Přiměřená
 3. Uspokojivá
 4. Nevhodná
- III. Práce s literaturou:
1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu
 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
 3. Průměrná práce s literaturou
 4. Slabá, chybná nebo nedostačující
- IV. Formální stránka:
1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
 4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků
- VI. Jazyková úroveň práce:
1. Výborná
 2. Velmi dobrá
 3. Dobrá
 4. Podprůměrná
- VII. Náročnost zpracování tématu:
1. Velmi vysoká
 2. Vysoká
 3. Střední
 4. Nízká

Vyjádření vedoucího bakalářské práce:

Česky psaná bakalářská práce se zabývá slovy běžné současné anglické slovní zásoby, u nichž existuje více než jedna obecně přijímaná forma výslovnosti. V první polovině práce autor vysvětluje některé fonetické pojmy, komentuje synchronní variabilitu výslovnostního standardu známého jako *Received Pronunciation* a uvádí stručný přehled vývoje angličtiny na pozadí historických událostí. Druhou část práce tvoří slovníček lexikálních jednotek s variabilní výslovností spolu s uvedením jednotlivých variant. V závěru práce jsou uvedeny přílohy týkající se standardních transkripčních znaků a systému anglických samohlásek a dvojhásek.

Práce je pro české uživatele angličtiny přínosná tím, že upozorňuje na jev, který je v češtině, prakticky neznámý. V češtině zpravidla existuje u jedné lexikální jednotky jediná standardní forma výslovnosti. Vzhledem k tomu, že český mluvčí tuto zkušenost intuitivně přenáší do angličtiny, bývá překvapen, pokud se u rodilých mluvčích setká s různými variantami výslovnosti, a často považuje ty, které sám nezná, za nesprávné. Z tohoto úhlu pohledu jsou přínosné komentáře k jednotlivým variantám *Received Pronunciation*.

Některé aspekty práce se ovšem jeví jako ne zcela funkční. V úvodu se objevuje vysvětlení několika fonetických pojmů, aniž je jasné, proč byly vybrány právě tyto a nikoli jiné, a jaký mají vztah ke zkoumané problematice (např. diftong, aspirace, párové souhlásky, redukce, atd.). Autor v úvodu uvádí, že ke správnému pochopení práce je potřebná znalost fonetické terminologie a artikulačních mechanismů, u bakalářské práce se ovšem lingvistická erudice čtenářů předpokládá.

Jádrem bakalářské práce je slovníček lexikálních jednotek s dubletní výslovností. Tato sekce je založena na excerpci výslovnostního slovníku a je rozdělena na dvě části: slova obecné slovní zásoby a jména osobní či místní. Autor ve většině případů uvádí dvě alternativní výslovnosti, v některých případech i tři. Řazení závisí jednak na frekvenci, pokud ji lze z výslovnostního slovníku vyčíst, jinak zřejmě reflektuje pořadí, v jakém byly jednotlivé varianty uvedeny ve výslovnostním slovníku. Jednotlivá slova jsou pojednána jako separátní jednotky, některé dubletní podoby jsou ovšem v zásadě systémové a tato systémovost mohla být explicitně zmíněna (částečně se tak děje v závěru práce): např. *poor*, *pure*, *sure*, atd., kde alternuje tradiční diftongická výslovnost s novější monoftongickou. Celkově je tato část pojednána poměrně zdařile, i když mohla být rozsáhlejší. V některých případech je diskutabilní, zda se jedná o jednotky základní slovní zásoby (*quagmire*, *violone*, atd.). Problematičtější je situace u vlastních jmen, kde by bývalo vhodné odlišit domácí jména anglická (v širším úhlu pohledu britská) od jmen cizích, u nichž je dubletní výslovnost často způsobena nejistotou, jak by měla být realizována v angličtině (specifickým typem jsou v tomto případě slova jména francouzská, a to vzhledem k dlouhodobému kontaktu obou jazyků). Pokud jde o vysvětlení alternace samohlásek na str. 33-34, jde zejména u alternace dvojhásky s jednoduchou samohláskou spíše o nejistotu, zda je slabika graficky otevřená nebo zavřená, než o pouhou nahodilou změnu artikulační pozice samohlásky. Asimilaci souhlásek, stejně jako redukci nepřízvučných samohlásek, je možno považovat za systémové jevy projevující se u mnohem více lexikálních jednotek, než jsou ty uvedené v přehledu. V přehledu mohly být uvedeny (a v textu okomentovány) i další jevy, např. alternace výslovnosti koncovek cizích plurálů (*focus - foci*, *fungus - fungi*, *stimulus - stimuli*), atd.

Na str. 7 je jako jeden ze zdrojů uváděn server Wikipedia, v závěrečném přehledu literatury ovšem chybí.

V textu se občas vyskytují jazykové prohřešky, namátkou uvádím jen některé:

abstract – *the British islands* – *the British Isles*

abstract – *vocabulary with of commonly used words*

abstract – *presupposes (the) reader's familiarity* – chybějící člen

6) u slov(,) kterých se tato problematika týká(,) je pak obtížnost – chybějící čárky

6) více variant výslovnosti, z výslovnostních slovníků a následné vytvoření slovníku – čárka navíc

6) který by měl pomocť k ovládnutí výslovnosti

Jinde se vyskytují věcné nepřesnosti, např.:

33) redukce neznělých slabik – zřejmě je míněno nepřízvučných

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: velmi dobře

Otázky k obhajobě:

Proč byly vybrány právě ty fonetické pojmy, které jsou uvedeny v úvodu práce?

Jakým způsobem byly vybírány lexikální jednotky do slovníčku, zejména pokud jde o to, zda jde o běžné lexikum?

Jaká poučení vyplývají z výsledků práce pro výuku angličtiny na různých stupních pokročilosti?

Podpis vedoucího bakalářské práce:.....

Datum: 22.8.2013